

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Haralda Stiffela a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča, JUDr. Emila Bdžocha, JUDr. Pavla Tomana a JUDr. Milana Lipovského na neverejnom zasadnutí 24. októbra 2013 v B. v trestnej veci obvineného **Ing. M. J. a spol.**, vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1 T 64/1998, prejednal dovolanie, ktoré podal obvinený **Ing. M. J.**, zastúpený JUDr. J. H., advokátom v B., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2008, sp. zn. 5 To 8/2007, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného **Ing. M. J. o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 14. mája 2007, sp. zn. 1 T 64/1998, bol obvinený **Ing. M. J.** uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona v znení zák. č. 227/2005 Z. z. (ďalej len „Tr. zák.“) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode, už odsúdený A. K., ako výrobný riaditeľ a konateľ firmy H. s.r.o so sídlom H. T. č. X., a obvinený Ing. M. J., vystupujúci pod nepravým menom Ing. M. J. a ako ekonomický zástupca firmy H. s.r.o., so sídlom H. T. č. X., s úmyslom podvodne vylákať finančné prostriedky, v období od 9. apríla 1997 do 15. apríla 1997 v B. prerokovali so zástupcami leasingových spoločností a následne už odsúdený K., v prítomnosti obvineného Ing. J. v mene spoločnosti H. s.r.o., uzavrel leasingové zmluvy s jednotlivými leasingovými spoločnosťami, a to:

- I. a .s. so sídlom K. č. X., B.,
- R. L., spol. s r.o. A. ul. č. X., B.,
- D. L., a s. so sídlom D. nám. č.X., B.,

R. L. spol. s.r.o. so sídlom K. č. X., B.,
P., a.s. so sídlom P. č. X., B.,
T.-L., s.r.o. so sídlom P. č. X., B.,
T., spol. s.r.o. so sídlom O. nám. č. X., B.,
S. a.s. so sídlom K. č. X., B.,
H.T. R., spol. s r.o. so sídlom K. č.X., B.,
G. C. L., a.s. so sídlom D. č. X., B.,

na prenájom vždy rovnakých 3 ks úžitkových vozidiel zn. F. Tranzit 100 L VAN, č. karosérie W.W., W.W., W. X. č. motora V. X., V. X., V. X., ktoré H. s r.o. H. T. v každom prípade mala dodať neexistujúca firma F. V. spol. s.r.o. L., so sídlom obchodný dom T., K. nám. č. X., L., ktorej existenciu obvinení predstierali, a ktorej nepravé proforma faktúry a faktúry predkladali pri rokovaniach s jednotlivými leasingovými spoločnosťami s tým, že u tejto neexistujúcej firmy majú zloženú zálohu na nákup áut v sume 1 mil. Sk, a to na účte č. X., vedenom v I. N., ktorý v skutočnosti patril firme V. spol. s r.o., so sídlom P. cesta X., B. B., na ktorý suma 1 milión Sk bola vložená dňa 20. marca 1997 v I. hlavnej pobočke v N. a ešte v ten istý deň vybratá v pobočke v L.,

Následne jednotlivé leasingové spoločnosti podľa uzavretých leasingových zmlúv uhradili bezhotovostne cenu za motorové vozidlá na účet firme H.. s r.o. vedený v I. N., č. X., z ktorého obvinení dňa 16. apríla 1997 v pobočke v B. vybrali sumu 3,3 milióna Sk, dňa 17. apríla 1997 v pobočke B. sumu 5,4 milióna Sk, a dňa 21. apríla 1997 v pobočke v N.,sumu 4,4 milióna Sk a dňa 22. apríla 1997 v pobočke v Nitre chceli vybrať z účtu ďalšie finančné prostriedky, k čomu už nedošlo z dôvodu zadržania políciou a takto obvinení konali bez toho, aby autá zakúpili, prevzali a začali uhrádzať splátky podľa leasingových zmlúv, a takto spôsobili leasingovým spoločnostiam škodu:

I. a.s. so sídlom K. č. X., B., v sume 1.679.312,-Sk,
R. L., spol. s r.o. A. ul. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
D. L., a s. so sídlom D. nám. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
R. L., spol. s.r.o. so sídlom K. č. X, B., v sume 1.387.212, 60,-Sk
P., a.s. so sídlom P. č. X, B., v sume 1.875.519,- Sk,
T.-L., s.r.o. so sídlom P. č. X 25, B., v sume 1.875.519,-Sk,
T., spol. s.r.o. so sídlom O. nám. č. X, B., v sume 1.410.540,90,-Sk,
S., a.s. so sídlom K. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
H.T. R., spol. s r.o. so sídlom K. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
G. C. L., a.s. so sídlom D. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk.

Krajský súd za tento trestný čin uložil obvinenému **Ing. M. J.** podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny. Ďalej mu bol podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. uložený trest zákazu činnosti, a to vykonávať činnosť, na ktorú je potrebné oprávnenie podľa Živnostenského zákona na dobu 3 (troch) rokov. Zároveň podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 mu uložil a s poukazom na § 124 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 aj obvinenému A K., povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť spôsobenú škodu takto:

- I. a.s. so sídlom K. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
- R. L., spol. s r.o. A. ul. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
- R. L., spol. s.r.o. so sídlom K. č. X, B., v sume 1.387.212, 60,-Sk
- P., a.s. so sídlom P. č. X, B., v sume 1.875.519,- Sk,
- T.-L., s.r.o. so sídlom P. č. X, B., v sume 1.875.519,-Sk,
- T., spol. s.r.o. so sídlom O. nám. č. X, B., v sume 1.410.540,90,-Sk,
- E. a.s. so sídlom K. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk (S. a.s.),
- H.T. R. sk, s.r.o. so sídlom Z. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk,
- G. C. L., a.s. so sídlom D. č. X, B., v sume 1.679.312,-Sk.

Ďalej podľa 229 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 poškodené organizácie: I. a.s. so sídlom K. č. X 9, B.; G.C. L., a.s. so sídlom D. č. X, B.; E., a.s. so sídlom K. č. X, B.; boli so zvyškami svojich nárokov na náhradu škody odkázané na konanie o veciach občianskoprávných.

Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 24. apríla 2008, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, podľa § 258 ods. 1 písm. d), písm. e), písm. f) Tr. por. účinného do 1. januára 2006 rozsudkom sp. zn. 5 To 8/2007, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a vo výroku o náhrade škody. Odvolací súd rozhodujúc v zmysle § 259 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, mu uložil na základe § 250 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 poškodené strany: I. a.s. so sídlom K. č. X, B.; R. L., spol. s.r.o. A. ul. č. X, B.; D. L., a.s. so sídlom D. nam. č. X, B.; R. L. s.r.o. so sídlom K. č. X, B.; P., a.s.,

so sídlom P. č. X, B.; T. L., s.r.o. so sídlom P. č. X, B.; S., spol. s.r.o., so sídlom O. nám. X, B.; E., a.s. v likvidácii, so sídlom K. č. X, B.; H.T. R., spol. s.r.o. so sídlom K. č. X, B.; G. C. L., a.s. so sídlom D. č. X, B., odkázal so svojimi nárokmi na náhradu škody na konanie vo veciach občianskoprávných.

Odpis rozsudku odvolacieho súdu bol obvinenému Ing. M. J. doručený 19. apríla 2013 (č.l. 2276) a jeho obhajcovi JUDr. J. H. 24. apríla 2013 (č. l. 2277).

Krajský súd v Nitre predložil 26. júna 2013 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal obvinený Ing. M. J., prostredníctvom obhajcu 8. júla 2008 na Krajskom súde v Nitre proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2008, sp. zn. 5 To 8/2007. Domáhal sa ním, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.

Vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania po vrátení veci ako predčasne predloženej dovolacím súdom pod sp. zn. 1 T do V 10/2008 (4 roky a 2 mesiace), je nutné konštatovať nasledujúce skutočnosti. Dovolanie obvineného Ing. M. J. bolo prvýkrát predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 27. augusta 2008. Predmetnú vec Najvyšší súd Slovenskej republiky vrátil prípisom na prvostupňový súd ako predčasne predloženú 6. apríla 2009 (došlo 14. apríla 2009), pretože v konaní pred prvostupňovým súdom nebol dodržaný postup podľa § 376 Tr. por., keďže predseda senátu súdu prvého stupňa nedoručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť dovolaním priamo dotknuté s upozornením, že sa môžu k dovolaniu vyjadriť, pričom na to mal určiť primeranú lehotu a až po doručení všetkých vyjadrení alebo uplynutí tejto lehoty, mal spis spolu s dovolaním a rovnopismi napadnutých rozhodnutí predložiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Ďalej sa v spise nenachádzal úkon smerujúci k doručeniu rozsudku odvolacieho súdu napadnutého dovolaním (č. l. 2199) ani doručenky preukazujúce doručenie tohto rozhodnutia stranám v zmysle § 131 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, ako aj doručenka ako potvrdenie o doručení dovolania na vyjadrenie prokurátorovi (doručené obvinenému až 19. apríla 2013, resp. jeho obhajcovi 24. apríla 2013). Prvým úkonom smerujúcim k predloženiu veci dovolaciemu súdu bolo zaslanie rozhodnutia odvolacieho súdu obvinenému Ing. M. J. a jeho obhajcovi prípisom z 12. apríla 2013. Po vykonaní všetkých úkonov v zmysle § 376 Tr. por. vytýkaných prípisom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prvostupňový súd predložil dovolanie až **26. júna 2013**.

Obvinený M. J. vo svojom dovolaní zhrnul priebeh konania do právoplatného skončenia jeho trestnej veci s poukazom na dlhotrvajúce konanie (10 rokov), ako aj porušenie právnej istoty súdneho rozhodnutia, keď odvolací súd dvakrát zrušil prvostupňový rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie, avšak ten sa neriadil právnym názorom súdu vyššej inštancie.

Zásadné porušenia práva na obhajobu vidí v tom, že nebol dodržaný postup podľa § 219 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, v zmysle ktorého keď sa zmení zostavenie senátu, tak ako v jeho prípade, pretože zomrela prísediaca K., musí byť hlavné pojednávanie vykonané znova; to neplatí, ak obžalovaný súhlasí so zmenou v zložení senátu. Obhajca žiadal vypočuť svedkov K., F., Š., P. a iných, ale predseda senátu minimálne štyroch z navrhovaných svedkov nevypočuť a ich výpovede neprečítal. Ďalej upozornil, že predseda senátu nevykonal poradu senátu v zmysle ustanovenia § 127 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, keď prísediaca vstúpila do pojednávacej miestnosti, kde sa konala porada senátu, niekoľko minút predtým než boli zavolaní účastníci konania, z čoho obvinený usudzuje, že porada senátu sa konala v neprítomnosti tejto sudkyne, ktorá v tak krátkom časovom úseku mohla stihnúť podpísať len zápisnicu o hlasovaní. Prvostupňový rozsudok bol vyhlásený v neprítomnosti obhajcu obvineného, hoci išlo o prípad nutnej obhajoby v zmysle § 36 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Navyše obvinený tieto uvedené procesné pochybenia uvádzal už v odvolaní, ako aj jeho doplnenom podaní, avšak odvolací súd ich v odôvodnení rozsudku nerozoberal.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 bol podľa názoru obvineného naplnený tak, že na hlavnom pojednávaní, ktoré sa vykonávalo znovu, žiadal vykonať tie dôkazy, na ktoré predtým súd nereagoval, napriek tomu, že jeho vinu spochybňovali alebo vyvracali (najmä tvrdenia K.). Súď niektoré dôkazy nevykonal vôbec a napriek tomu ich v rozhodnutí uvádza. Ďalej súď prečítal výpovede svedkov podľa § 211 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, na ktoré podľa obvineného dal teoreticky súhlas s tým, že svedkovia D. K. a A. P. budú vypočutí. Skutočnosť, že si takýto súhlas podmienil výsluchom týchto svedkov, aby nebolo celé dokazovanie vykonané opätovne a títo napriek tomu vypočutí neboli, znamená, že takýto súhlas na zmenu senátu daný nebol a iný výklad je porušením jeho práva na obhajobu.

Obvinený upozornil aj na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011. Súd mal v prípade uznanie viny postupovať tak, že pri použití ustanovenia § 88 Tr. zák., uznať vinu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. a ukladať trest v rámci tejto trestnej sadzby. Rovnako odvolací súd mal zisťovať, či výška spôsobenej škody, podstatne zvyšuje spoločenskú nebezpečnosť spáchaného trestného činu a či mohol byť vôbec použitý odsek 5 alebo odsek 3 citovaného ustanovenia. Obvinený namietal aj použitie ustanovenia § 9 ods. 1 Tr. zák., keďže mal spáchať tento trestný čin v čase od návštev leasingových kancelárií, tak nemohol v marci 1997 zakladať účet a vložiť na tento účet 1 milión Sk a po zadržaní byť spolupáchatelom, keď peniaze mala vybrať neznáma osoba-L. F. Súd sa podľa neho nevysporiadal ani s porušením článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), a teda, aby vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (10 rokov). Súd mal podľa jeho názoru postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. h) Tr. por. účinného do 1. januára 2006.

Obvinený preto navrhol, aby odvolací súd dovolaniu vyhovel a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2008, sp. zn. 5 To 8/2007, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 14. mája 2007, sp. zn. 1 T 64/1998, zrušil a prerušil výkon trestu odňatia slobody až do rozhodnutia vo veci samej.

V zmysle § 376 Tr. por. sa k obsahu uvedeného dovolania vyjadril 5. septembra 2008 prokurátor nasledovne:

Z obsahu dovolania vyplýva, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., preto som toho názoru, že existujú dôvody na postup podľa § 382 ods. 1 písm. c) Tr. por..

So zreteľom na novelu Trestného poriadku č. 226/2011 Z. z. a prechodné ustanovenie § 567j ods. 2 Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky použil na rozhodovanie o dovolaní obvineného Ing. M. J. Trestný poriadok účinný od 1. septembra 2011. V zmysle prechodného ustanovenia § 567j ods. 5 a 7, ustanovenie § 369 a § 371 sa použili v znení účinnom do 31. augusta 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 a ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne po preskúmaní veci zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Na vysvetlenie tohto záveru treba predovšetkým uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne, t. j. vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. **Dôvody dovolania sú** - v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní - **podstatne užšie**.

Porušenie práva na obhajobu je závažnou, resp. podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 je však koncipovaný oveľa užšie, nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „**zásadným spôsobom**“.

Pri posudzovaní, či v tom-ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo. Vychádzajúc z toho, právo na obhajobu zahŕňa viacero

komponentov a dovolací dôvod v tomto zmysle bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci bez prítomnosti obhajcu a pod.

Dovolací súd konštatuje, že právo na obhajobu obvineného v konaní nebolo porušené **zásadným spôsobom** tým, že senát vyhlásil prvostupňový rozsudok v neprítomnosti jeho zvoleného obhajcu napriek tomu, že v danom prípade išlo o prípad nutnej obhajoby v zmysle § 36 Tr. por. účinného do 1. januára 2006.

V prípade nutnej obhajoby nie je možné konať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obhajcu, ktorý musí byť prítomný počas celého trvania hlavného pojednávania. Práva zaručené čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 Dohovoru má obvinený od okamihu vznesenia obvinenia a v nezmenenom rozsahu sa priznávajú aj obžalovanému, odsúdenému, **a to až do právoplatnosti súdneho rozhodnutia** (bližšie pozri nález Ústavného súdu z 13. júla 2000, sp. zn. III. US 6/2000). Účelom obhajoby je ochrana záujmov občana, ktorý sa stal obvineným, aby boli včas zistené skutočnosti, ktoré ho zbavujú viny alebo zmierňujú jeho vinu. Obhajoba takto prispieva k náležitému objasneniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu vo veci. Postavenie obvineného ako strany v trestnom konaní je posilnené aj jeho právom na obhajobu za pomoci obhajcu - advokáta. Právna úprava určuje niektoré (subjektívne alebo objektívne) závažnejšie prípady, kedy obvinený musí mať obhajcu- prípady nutnej obhajoby (§ 36 a 36a Tr. por.). Uplatnenie práva na obhajobu však nezaručuje oprávnenej osobe dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa voči obvineniu zo spáchania trestného činu.

Judikatúra ESĽP, ktorá vychádza z čl. 6 Dohovoru, v zmysle ktorého každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, konštatuje, že obhajoba obvineného musí byť predovšetkým skutočná a účinná (rozsudok ESĽP- Pavlenko proti Grécku z 6. septembra 2007, sťažnosť č. 22021/05, Prehn proti Nemecku z 24. augusta 2010, sťažnosť č. 40451/06, Mayzit proti Rusku z 20. januára 2005, sťažnosť č. 63378/00). Predmetom úpravy čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru vo vzťahu k právu na obhajobu je efektívna právna pomoc obhajcu (nie jeho samotné ustanovenie). Ako vyplýva z citovaného spisu, efektívna právna pomoc bola dovolateľovi J. poskytnutá počas celého trestného konania. Skutočnosť, že pri vyhlásení prvostupňového

rozsudku obhajcu nemal, je síce porušením jeho práva na obhajobu, nie však zásadným spôsobom, preto tento postup nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011. Uznesením na hlavnom pojednávaní 9. mája 2007 bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a bolo dané slovo na záverečné reči a posledné slovo. Po verejnom vyhlásení rozsudku 14. mája 2007 obvinený podal odvolanie do zápisnice. Z uvedeného je zrejmé, že k ujme na práve obvineného na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu, nedošlo.

Ďalej obvinený pod tento dovolací dôvod nesprávne subsumoval námietku týkajúcu sa iného zloženia senátu v jeho trestnej veci z dôvodu úmrtia prísediacej sudkyne K. bez jeho súhlasu, resp. so súhlasom za podmienky vypočutia niektorých svedkov (P., K. a iní). Uvedenej chybe vytýkanej v dovolaní pri správnej právnej kvalifikácii zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011, v zmysle ktorého dovolanie je možné podať aj vtedy, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení, avšak po preskúmaní dovolací súd zistil, že ani tento naplnený nebol.

Ustanovenie § 264 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 reglementuje, že súd, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, rozhodne v rovnakom zložení senátu (ten istý sudca); **to neplatí, ak by to pre závažné prekážky nebolo možné.**

Po zrušení predchádzajúceho rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22. septembra 2003, sp. zn. 1 T 64/1998, a vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2004, sp. zn. 4 To 4/2004, na súde prvého stupňa sa zmenilo zloženie senátu, ktorý vo veci konal a rozhodol potom rozsudkom zo 14. mája 2007, pretože prísediacu M. K. nahradila O. C..

Zo spisu vyplýva dôvod tejto zmeny, a preto je možné ustáliť, že závažnou prekážkou, pre ktorú nebolo možné vo veci rozhodnúť v tom istom zložení senátu ako v konaní predchádzajúcom, bolo úmrtie prísediacej M. K.. Navyše so zmenou prísediacej v zložení senátu súhlasil aj obvinený Ing. M. J. (č.l.1935), ale v danej situácii postup predsedu senátu podľa § 219 ods. 2 Tr. por. účinného do 01. januára 2006 potrebný nebol.

Dovolateľ upozornil na to, že predseda senátu nevykonal poradu senátu v zmysle ustanovenia § 127 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, keďže sa tejto porady údajne nemala zúčastniť jedna z prísediacich.

Vzhľadom na charakter a závažnosť predmetnej námietky, predseda dovolacieho senátu vykonal vyšetrovanie a požiadal o vyjadrenie všetkých prítomných na porade senátu v zmysle § 379 ods. 2 Tr. por., ktorí k danej veci uviedli nasledovné:

Predseda senátu, JUDr. Š. H. vo svojom písomnom vyjadrení konštatoval, že v predmetnej trestnej veci porada senátu prebehla v súlade s vtedy platným Trestným poriadkom v dostatočnom časovom rozsahu a bez rušivých momentov, všetci členovia senátu sa jej celého priebehu zúčastnili a boli podrobne oboznámení s celou vecou. Obhajca na vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní nebol, preto nemohol vedieť, kto a kedy prišiel na poradu senátu. Pred pojednávacou miestnosťou sa nachádzal zástupca krajského prokurátora, JUDr. I. M., ktorý by situáciu, ako ju opisuje obvinený, určite namietal. JUDr. S. L., člen senátu, si s odstupom času vec pamätal len rámcovo a z jeho pohľadu nevybočovala zo štandardu ostatných prejednávanych vecí na krajskom súde. Prísediaci J. B. potvrdil, že predseda senátu podrobne oboznámil členov senátu so spisovým materiálom a porada senátu sa konala. Prísediaca O. C. uviedla, že počas celej doby výkonu funkcie prísediacej sa vždy riadne a v celom rozsahu zúčastňovala všetkých zasadnutí senátu, rovnako tak aj v trestnej veci obvineného Ing. M. J. a spol., bola podrobne oboznámená so všetkými okolnosťami prípadu a zároveň vyhlásila, že sa porady senátu aktívne zúčastnila. Zapisovateľka Mgr. M. V. po nahliadnutí do spisu a príslušných zápisníc o hlavných pojednávaniach potvrdila v nich to, čo je tam uvedené, pričom zdôraznila, že všetky porady senátu, ktorých sa zúčastnila prebehli vždy v súlade so zákonom a zúčastnili sa ich všetci sudcovia a prísediaci tohto senátu.

Krajský prokurátor JUDr. I. M. sa k predmetnej námietke vyjadril 21. októbra 2013 tak, že vzhľadom na odstup času si na okolnosti hlavných pojednávaní presne nespomína, avšak uvádza, že v prípade zistenia nezákonného postupu súdu by tento namietal do zápisnice z hlavného pojednávania, čo sa nestalo. Preto je zrejmé, že postup súdu považoval za zákonný.

Obhajca obvineného JUDr. J. H. vo svojom vyjadrení z 24. októbra 2013

na svojom pôvodnom stanovisku zotrval a tvrdil, že „do pojednávacej miestnosti vošla ponáhľajúca sa žena a sekundu na to boli zavolaní na vyhlásenie rozsudku“.

Dovolací súd po preskúmaní tvrdení všetkých prítomných na porade senátu (okrem prísediacej D., ktorá sa z objektívnych príčin vyjadriť nemohla (bližšie pozri úradný záznam), **a zápisnice o tajnom hlasovaní**, konštatoval, že predmetná námietka nie je opodstatnená.

Tvrdenia a právne názory, ktorými zdôvodnil obvinený M. J. existenciu dovolacieho dôvodu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 zhrnul do dvoch bodov. V prvom bode „nevykonanie navrhnutých dôkazov“ vytýkal pochybenie, že na hlavnom pojednávaní, ktoré sa vykonávalo znovu, prvostupňový súd nevykonol dôkazy, ktoré navrhoval, a ktoré by jeho vinu spochybňovali alebo vyvracali (najmä tvrdenia K.). Súd niektoré dôkazy nevykonal vôbec a napriek tomu ich v rozhodnutí uvádza. V druhom bode „výsluchy svedkov vykonané nezákonným spôsobom“ namietal nesplnenie zákonných podmienok na prečítanie výsluchov svedkov podľa § 211 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, na ktoré dal súhlas s tým, že iní svedkovia budú vypočutí (svedkovia D. K. a A. P.). Vo vzťahu k výpovedi svedka M. namietal, že jeho výpoveď síce mohla byť prečítaná podľa § 211 ods. 2 písm. a) Tr. por. účinného do 1. januára 2006, ale len za predpokladu, že jeho obhajca sa mal možnosť zúčastniť na výsluchu z prípravného konania.

Podľa § 89 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, za dôkaz môže poslúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo bolo získané zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle citovaného ustanovenia, treba považovať jednak splnenie formálnych, t.j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t.j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie resp. získanie dôkazu bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť.

Výsluchy obvinených a svedkov z prípravného konania boli vykonané aj na hlavnom pojednávaní v konaní pred prvostupňovým súdom v súlade so zákonom, najmä pri uplatnení zásad priamosti, ústnosti a bezprostrednosti. Zásada bezprostrednosti uvedená v § 2 ods. 12 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (§ 2 ods. 19 Tr. por.) stanovuje, že pri rozhodovaní na

hlavnom pojednávani, na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak. Súd teda prihliada len na tie skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávani, opiera sa o dôkazy, ktoré boli pred súdom vykonané a rozhoduje len na základe týchto dôkazov. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že dovolací súd preskúmal aj tvrdenie obvineného o tom, že „súd niektoré dôkazy nevykonal vôbec, a napriek tomu ich v rozhodnutí spomína“, a zistil, že sa nezakladá na pravde. Prvostupňový súd po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie, sa riadil vysloveným záväzným právnym názorom v rozsudku odvolacieho súdu z 29. septembra 2004 a vykonal všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy, ktorými preveril hodnovernosť tvrdení oboch skupín dôkazov, čo vyplýva aj z obsahu spisového materiálu (súd vyvesil predvolanie odsúdeného K., proti ktorému sa viedlo konanie ako proti ušlému, na vývesnú tabulu, zaslal predvolanie svedkom V., MUDr. K., J., F.). Vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, skutočnosť, že dôkazy boli hodnotené ináč, než je predstava obvineného alebo inej strany v konaní, nezakladá žiaden dovolací dôvod. Skutočnosť, že v trestnej veci opätovne rozhodoval prvostupňový súd (aj keď v inom senáte- str. 9 až 10 uznesenia dovolacieho súdu) neznamená, že všetky dovtedy vykonané dôkazy podľa zásad priamosti, ústnosti a bezprostrednosti, je potrebné vykonať znovu.

Podľa § 211 ods. 1 prvá veta Tr. por. účinného do 1. januára 2006 namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávani možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, ak súd nepokladá osobný výsluch za potrebný a prokurátor aj obžalovaný s tým súhlasia. Takýto súhlas nie je možné podmieňovať, rovnako ako súhlas podľa § 219 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, tak ako si to predstavuje obvinený, o čom svedčí aj tvrdenie obvineného, že „teoreticky dal súhlas na prečítanie výpovedi svedkov, avšak žiadal výsluch iných svedkov“.

Najvyšší súd ďalej konštatuje vo vzťahu k namietanej výpovedi svedka D. M., že prvostupňový súd pri hodnotení všetkých dôkazov, nevychádzal z jeho výpovede (ani reálne nemohol vychádzať), čo vyplýva aj z odôvodnenia prvostupňového rozsudku z 14. mája 2007, str. 9 (ako aj z odôvodnenia rozsudku z 22. septembra 2003-č.l. 1792). Okresný súd Považská B. rozsudkom z 10. januára 2005, sp. zn. 10 Nc 1872/2003, vyhlásil D. M. za mŕtveho dňa 1. januára 2005 (č. l. 2000). Naposledy bol tento svedok videný 24. decembra 1997 (bližšie pozri citovaný rozsudok). Orgánom činným v trestnom konaní sa

nepodarilo doručiť ani jeho predvolanie ako svedka na výsluch v prípravnom konaní (uložená zásielka od 18. septembra 1998 do 8. októbra 1998, č. l. 603). Prvostupňový súd vykonal všetky právne úkony smerujúce k tomu, aby zabezpečil jeho účasť na hlavnom pojednávaní (v zmysle pokynov odvolacieho súdu), čo vyplýva z obsahu spisového materiálu. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností tak dospel k záveru, že sa jedná o osobu, ktorú nebolo možné pre jej nedosiahnuteľnosť v súdnom konaní vypočuť.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 dovolanie možno podať len, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu však dovolací súd nemôže skúmať a meniť**.

Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011. **Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať**.

Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu obvinený Ing. M. J. vidí v tom, že súd mal použiť ustanovenie § 88 Tr. zák. a ukladať trest v rámci trestnej sadzby podľa § 250 ods. 1 Tr. zák., pričom mal súd aj zisťovať, či výška spôsobenej škody podstatne zvyšuje spoločenskú nebezpečnosť spáchaného trestného činu, aby mohol byť uznaný vinným podľa § 250 ods. 5 Tr. zák.. Ďalej namietal aj použitie § 9 ods. 1 Tr. zák. ako aj to, že súd nepostupoval podľa § 11 ods. 1 písm. h) Tr. por. účinného do 1. januára 2006 v nadväznosti na dĺžku tohto trestného konania a v tejto súvislosti upozornil na porušenie čl. 6 Dohovoru.

Najvyšší súd zistil, že tieto námietky po obsahovej stránke zodpovedajú uplatnenému dovolaciemu dôvodu, lebo spochybňujú právne posúdenie skutku alebo iné hmotnoprávne posúdenie, avšak posúdil ich ako zjavne neopodstatnené. Skutkové zistenia súdov oboch stupňov totiž dovolací súd nemôže skúmať a meniť, preto bola opodstatnenosť námietok dovolateľa hodnotená len v nadväznosti na skutkový stav veci vyplývajúci predovšetkým

z odsudzujúceho rozsudku súdu druhého stupňa (rozsudok odvolacieho súdu z 24. apríla 2008). Tak ako je vysvetlené v nasledujúcich odsekoch, s námietkami z vecného hľadiska nebolo možné súhlasiť.

Podľa § 88 Tr. zák. sa k okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, prihliadne iba vtedy, ak pre svoju závažnosť podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť. Podmienkou trestnej zodpovednosti podľa § 9, § 250 ods. 5 Tr. zák. je nielen, aby páchatelia formou spolupáchateľstva na škodu cudzieho majetku seba obohatili tým, že uviedli niekoho do omylu a spôsobili tak škodu veľkého rozsahu, ale súčasne aby okolnosti, za ktorých sa tak stalo podstatne zvyšovali stupeň nebezpečnosti tohto činu pre spoločnosť v zmysle § 88 Tr. zák. Škoda veľkého rozsahu by sama o sebe k takýmto záverom nepostačovala, keby miera zavinenia páchatel'a bola veľmi nízka. Preto pri posudzovaní konkrétneho konania páchatel'a treba predovšetkým vychádzať z toho, či existuje taká okolnosť, ktorá by svojou závažnosťou podstatne zvyšovala stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť, čoho základným predpokladom je správne a úplne skutkové zistenie, ktoré však dovolací súd nie je oprávnený skúmať a meniť (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011). Prvostupňový súd pri odôvodnení záveru (odvolací súd len odkázal na správne odôvodnenie právnej kvalifikácie), že u obvineného Ing. M. J. je stupeň spoločenskej nebezpečnosti jeho konania vysoký, poukázal predovšetkým na spôsob vykonania tohto trestného činu, ako aj jeho prípravu (str.18-19 prvostup. rozh.), pričom miera zavinenia spolupáchateľov je podrobne vysvetlená v odôvodnení prvostupňového rozsudku.

Pokiaľ súd dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 88 Tr. zák., nie je možné súčasne použiť ustanovenie § 40 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody s poukazom na výnimočné okolnosti prípadu, pretože tieto výnimočné okolnosti vyjadrujú v podstate tú skutočnosť, že stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť je v konkrétnom prípade nízky. Použitie ustanovenia § 40 Tr. zák. nie je vylúčené v tých prípadoch, kedy to odôvodňujú mimoriadne pomery páchatel'a, teda pre skutočnosti, ktoré v podstate ležia mimo okruh stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť.

V danom prípade odvolací súd predmetné ustanovenia použil s poukazom na mimoriadne pomery páchatel'a (str. 19-20 druhostup. rozsudok), teda osobitne poukázal na správanie sa obvineného od spáchania skutku. Uvedený záver sa potom dotýka aj výroku o

treste, ktorý bol obvinenému uložený (nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky oproti prvostupňovému rozsudku, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov). Najvyšší súd na tomto základe akceptuje výrok napadnutého rozsudku, že vzhľadom na naplnenie podmienok ustanovenia § 88 Tr. zák. skutok obvineného je správne právne posúdený ako trestný čin podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák..

Najvyšší súd aj v tejto súvislosti preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že námietku uvedenú v dovolaní, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, nie je možné akceptovať.

Dovolací súd považuje za potrebné na záver v súvislosti s argumentáciou obvineného, že „odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými jeho námietkami“, uviesť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je skutočne i právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Na druhej strane nie je možné uvedené právo vykladať tak, že zaručuje právo obvineného na také rozhodnutie súdu, ktoré zodpovedá jeho predstavám. Napokon aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach uvádza, že uvedené právo nespočíva v tom, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Odpoveď treba dať iba na tie argumenty, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, ktoré zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní a rovnako tak preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne a právne závery súdu prvého stupňa.

Z vyššie uvedeného rozboru vyplýva, že dovolanie obsahuje argumenty a subjektívne názory stojace mimo uplatnených dovolacích dôvodov, lebo dovolací súd po preskúmaní veci žiaden z týchto dovolacích dôvodov nezistil.

So zreteľom na to, že v posudzovanej veci neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011, dovolací súd musel dovolanie obvineného Ing. M. J. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V B., 24. októbra 2013

JUDr. Harald St i f f e l, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíchová